

मैवाखोला गाउँपालिकाको १३ औँ गाउँ सभामा पेश भएको

आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरू,
उपस्थित राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरू,
राजनैतिक पार्टीका प्रतिनिधि ज्यूहरू,
पत्रकार मित्रहरू !

नेपालको संविधान २०७२ ले व्यवस्था गरेको संघीय शासन प्रणाली बमोजिम तीन तहका सरकार गठन भई विकास, समृद्धि र सुशासन मार्फत दीगो शान्तिको मार्गमा मुलुक अघि बढिरहेको छ । जनतालाई स्थानीय स्तरबाटै सेवा प्रवाह गर्दै उनीहरूको हक अधिकारको सुरक्षा गर्न, शासन प्रणालीमा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चितता गर्दै, विकासका बहुआयामिक पक्षहरूमा स्थानीय जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी जनतालाई सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्नका लागि स्थानीय तहको परिकल्पना गरिएको हो । यस १३ औँ गाउँसभाको अवसरमा समाजवाद उन्मुख संघीय लोकतान्त्रिक शासन प्रणालीलाई स्थापना गर्न, राष्ट्रहित, लोकतान्त्रिक गणतन्त्र र अग्रगामी परिवर्तनका लागि नेपालका विभिन्न कालखण्डमा भएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन, सशस्त्र जनयुद्ध र विभिन्न आन्दोलनहरूका क्रममा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात अमर शहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रदाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै, विभिन्न आन्दोलनका क्रममा घाइते हुनु भएका योद्धाहरू प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दै शीघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना र वेपत्ता योद्धाहरूलाई स्मरण गर्दछु ।

संविधानले परिकल्पना गरेको राजनैतिक, प्रशासनिक र वित्तीय संघीयता अनुसार मैवाखोला गाउँपालिकाका जनताले चुनेको आफ्नै सरकार मार्फत विकासका गतिविधि संचालन गरी स्थानीय जनतालाई सरकारको सकारात्मक परिवर्तनको आभास दिलाउने, स्थानीय जनशक्ति, स्रोत, साधनको उपलब्धता अनुसार संविधान प्रदत्त एकल तथा साझा अधिकारका विषयहरू मार्फत स्रोत परिचालन गरी सेवा प्रवाह गर्ने र नीति निर्माण गरी सुशासन कायम गर्ने, आन्तरिक आयलाई मजबुद बनाउदै गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउनु आजका हाम्रा अवसर र चुनौति दुवै हुन ।

यस गरिमामय सभामा आज प्रस्तुत हुने आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा नेपालको संविधान, नेपाल सरकारले अख्तियार गर्ने नीतिहरू, स्थानीय सरकार संचालन ऐनले दिएको अधिकार, दीगो विकासका लक्ष्यहरू, गाउँपालिकाबाट निर्माणको अन्तिम चरणमा रहेको आवधिक विकास योजनामा उल्लेखित लक्ष्य, उद्देश्य र रणनीति एवम् कार्यनीतिहरू, निर्माणाधीन मध्यमकालीन खर्च संरचनामा रहेका प्राथमिकताका क्षेत्रहरू, त्यस्तै निर्माणकै चरणमा रहेको राजश्व सुधार योजना समेतलाई आधार मान्दै तुलनात्मक लाभका क्षेत्रहरूलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

हाम्रो कार्यकालको पहिलो वर्षमा शिक्षाको गुणस्तर सुधार्न नियमित अनुगमन र नियमन गर्ने प्रणाली लगायत अन्य शिक्षा क्षेत्रमा थुप्रै कार्यहरू गरिएको छ, त्यस्तै स्वास्थ्यको क्षेत्रमा गाउँपालिकाका जनताहरू सामान्य रोगको उपचार गर्न सदरमुकाम तथा अन्यत्र जाने विद्यमान अवस्थालाई हटाउन एम.बि.बि.एस. डाक्टरको व्यवस्था, प्राथमिक उपचारका लागि किटबक्स सहित जेष्ठ नागरिक तथा अशक्तहरूलाई घरघरमै गई स्वास्थ्य परीक्षण सेवाको सुरुवात भएको छ, नेपाल सरकारले प्रदान गर्ने सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणमा लाभग्राहीको सहजतालाई मध्यनजर गरी बैंकसँगको सहकार्य मार्फत सम्बन्धी वडा कार्यालयबाट सामाजिक भत्ता वितरण कार्य निरन्तर चलिरहेको छ, त्यस्तै वर्षायाममा यातायात आवतजावतमा हुने कठिनाईलाई सहज पार्न सडकहरूको स्तरोन्नती गरी यातायातलाई सहज पारिएको छ । गाउँपालिकाको आन्तरिक आयलाई क्रमशः वृद्धि गर्दै लगिएको छ । साथै सेवा प्रवाहलाई सहज, सरल तथा पहुँच योग्य बनाउँदै गाउँपालिकाको सर्वाङ्गीण विकासमा महत्वपूर्ण कार्यहरूको थालनी गरिएको कुरा अवगत गराउन चाहान्छु ।

हामीले आगामी आर्थिक वर्षमा हाल गाउँपालिकाले निर्माण गरिरहेको राजश्व सुधार योजना मार्फत आर्थिक समृद्धिको लागि कर प्रणालीलाई प्रगतिशील बनाउने, राजश्वको दायरा बढाउने, आर्गानिक कृषिको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी बजारीकरण गर्ने, गुणस्तरीय शिक्षामा जोड, गाउँपालिकाका जनताको स्वास्थ्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम संचालन गर्ने, पर्यटकीय दृष्टिले प्रचुर संभावना बोकेको हाम्रो गाउँपालिकामा अत्याधिक संख्यामा पर्यटकहरू भित्र्याउन आवश्यक पूर्वाधार निर्माणमा संघ तथा प्रदेश सरकारसँग सहकार्य तथा साझेदारीको प्रयास थालिनेछ । भौतिक पूर्वाधार निर्माणलाई बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री, लैङ्गिकमैत्री, जेष्ठ नागरिक मैत्री बनाई गुणस्तरीयताको सुनिश्चितता गरी मैवाखोला गाउँपालिकालाई भौतिक पूर्वाधारमा सुविधा सम्पन्न बनाउने कार्यको थालनीमा जोड दिइनेछ ।

हाम्रो गाउँपालिकाको यस गरिमामय १३ औँ गाउँसभामा “सुखी र समृद्ध मैवाखोलाको आधारः अर्गानिक कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र पूर्वाधार” भन्ने २५ वर्षे दीर्घकालीन सोच सहित आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गर्वको अनुभूति भएको छ ।

उपस्थित गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म, यस सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को लागि प्रस्तावित विषयगत नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

सामाजिक विकास तर्फः

क) शिक्षा सम्बन्धी नीतिः

मैवाखोला गाउँपालिकामा समग्र शैक्षिक परिवर्तनको निम्ति “मैवाखोलाको आवश्यकताः प्रविधिमैत्री गुणस्तरीय शिक्षा” को आवधारणा अनुसार कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

- शिक्षण पेशालाई अनुसन्धानात्मक, मर्यादित तथा सम्मानित पेशाका रूपमा विकास गर्नका लागि शिक्षकहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- मैवाखोला मा.वि. लाई नमूना विद्यालयको रूपमा विकास गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
- मदिरा, धुम्रपान तथा सूतीजन्य पदार्थ सेवन गर्ने र विद्यालयमा अनियमित तथा अराजक व्यवहार देखाउने शिक्षकलाई कानुनी कारबाही प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।
- प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयहरूलाई स्वयम् आत्मनिर्भर तथा उद्यमशील बनाउँदै लगिनेछ ।
- “हाम्रो अस्पताल हाम्रै डाक्टर”को अवधारणा अनुसार ५ वर्षमा १ डाक्टर उत्पादन गरी कम्तीमा ५ वर्ष अनिवार्य रूपमा मैवाखोला गाउँपालिकामा नै सेवा गर्ने गरी एम.बि.बि.एस अध्ययनका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- प्रत्येक वर्ष शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण गरी मैवाखोला गाउँपालिकाको शिक्षालाई वार्षिक रूपमा व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि शिक्षक, अभिभावक र विद्यार्थी बीच त्रिकोणात्मक सम्बन्ध कायम गर्न “शिक्षक, विद्यार्थी तथा अभिभावकसँग जनप्रतिनिधिहरू” नामक अभिमुखीकरण कार्यक्रम वडा तथा पालिकास्तरमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- शिक्षक, विद्यार्थी र विद्यालयको क्षमता, गुणस्तर र परिणामलाई मापन, नियन्त्रण र परीक्षण गर्न कक्षा ५ र ८ को परीक्षालाई पालिकास्तरीय रूपमा सञ्चालन गरी परीक्षालाई मर्यादित र व्यवस्थित गरिनेछ ।
- पढाइका अलावा विद्यार्थीहरूमा अन्तरनिहित प्रतिभालाई विद्यालयस्तरबाटै प्रस्फुटन तथा पहिचानका लागि प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- आजको विश्वव्यापीकरण र ग्लोबल ल्याडवेजको रूपमा लिइएको अंग्रेजी माध्यमबाट अध्ययन, अध्यापन गराउनका लागि सामुदायिक विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहित गर्दै लगिनेछ ।
- स्थानीय मातृभाषामा गरिएको पठनपाठनको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइने छ ।
- प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयहरूलाई प्रविधिमैत्री तथा बालमैत्री विद्यालयको रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ ।
- नि.मा.वि. तथा मा.वि. सञ्चालित विद्यालयहरूमा आई.सि.टि. तथा विज्ञान प्रयोशालाहरूको व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ ।
- शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा व्यवस्थापन कार्यलाई आवश्यकताका आधारमा निरन्तर रूपमा अघि बढाइनेछ ।

- प्रत्येक विद्यालयमा सिकाइ उपलब्धि वृद्धिका लागि अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन गरिने छ ।
- विद्यालय अनुगमन तथा निरीक्षणलाई प्रभावकारी र थप व्यवस्थित गरी लागू गरिने छ ।
- सामुदायिक सिकाइ केन्द्रलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- विद्यालयमा दिवा खाजा स्वास्थ्य पोषण र सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयमा स्वास्थ्य कर्मी परिचालन गरी प्रत्येक बालबालिकाको स्वास्थ्य परीक्षण गरिने छ ।
- फरक क्षमता भएका बालबालिकालाई पठनपाठनको छुट्टै व्यवस्था गरिने छ ।
- सबै विद्यालयहरूमा शैक्षिक संस्था स्वचालन प्रणाली लागू गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका विद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकहरूको क्षमता विकासका लागि अन्तर पालिका शैक्षिक अवलोकन भ्रमण गराइनेछ ।
- एक वडा एक बाल उद्यान निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- शिक्षकको पेशागत सहयोगका लागि विज्ञ समूह गठन परिचालन तथा तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।

ख) स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति:-

- गाउँपालिका भित्रका जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका नागरिकहरूको आधारभूत स्वास्थ्य प्रति जवाफदेही बन्दै महिनामा एक पटक स्वास्थ्यकर्मी घरमै पठाई प्राथमिक स्वास्थ्य परीक्षण तथा औषधी उपचार गर्नुका साथै निशुल्क औषधीसहितको प्राथमिक उपचार किट बक्स वितरण कार्यक्रमलाई गुणस्तरीय सेवा प्रवाहको लागि निरन्तरता दिइनेछ ।
- गर्भवती महिला तथा सुत्केरी आमा र बच्चाहरूको पोषणलाई लक्षित गरी "उपाध्यक्ष चेसुड कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ ।
- जटिल बाहेक सामान्य तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता गर्न प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र दुङ्गेसाँधुमा फार्मेसी सेवा सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- गाउँपालिकाकै गौरवको आयोजनाको रूपमा लिइएको निर्माणाधीन १५ शैयाको अस्पताललाई तोकिएको समयमा सम्पन्न गरिने छ ।
- गाउँपालिका भित्रका प्रत्येक वडालाई पूर्ण खोप युक्त वडा घोषणा गरी सकिएको छ । यसको दिगोपनाका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रमा निरन्तर अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दै वडा र पालिका पूर्णखोप दिगोपना सुनिश्चितताका लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- गाउँपालिकामा रहेका महिला सामुदायिक स्वास्थ्य संयमसेविका, महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई अधिकतम परिचालन गरी स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सुत्केरी आमा तथा नवजात शिशुहरूको नियमित स्वास्थ्य परीक्षणको लागि नर्सिङ कर्मचारी घर घरमा पठाइ आवश्यक जाँच तथा परामर्श दिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकीमा आवश्यक न्यूनतम भौतिक सुविधा र आवश्यक उपकरणहरू उपलब्ध गराई जटिल अवस्थाका रोग र बिरामी बाहेकका रोगको उपचार गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थामा सहज रूपमा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सञ्चालित ल्याब सेवालाई अझ व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।
- गाउँपालिकाबाट उपलब्ध एम्बुलेन्सबाट गाउँपालिका भित्रका गर्भवती आमाहरूलाई घरबाट स्वास्थ्य संस्था सम्म निशुल्क एम्बुलेन्स सेवाको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा बर्थिङ सेन्टर सञ्चालन गरी आवश्यक जनशक्ति र प्रविधिले सुविधा सम्पन्न बनाइने छ ।
- स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई आवश्यकताको आधारमा तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- विभिन्न पोषण सम्बन्धी आधारभूत सूचकहरू पूरा गर्दै पोषणमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्न आवश्यक कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
- अति विपन्न आर्थिक अवस्था भएका व्यक्तिहरूको जटिल किसिमका उपचारमा सहयोग गर्न अध्यक्ष स्वास्थ्य सहयोग कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विभिन्न किसिमका सरुवा रोग र महामारीबाट बच्न विशेष स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति तथा योजना तय गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकी स्थापना गर्न बाँकी रहेका वडाहरूमा यसै आर्थिक वर्षबाट नेपाल सरकारको मापदण्ड बमोजिम स्थापना गर्दै लगिनेछ ।
- सबै वडा, टोलहरूमा गर्भवती महिला तथा सुत्केरी आमा लक्षित कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूको सामाजिक लेखा परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्रदान भइरहेका स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको गुणस्तर परीक्षण बारे सामाजिक परीक्षण गरिनेछ ।

- वडा १ स्थित सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई तेल्लाबुडलाई स्वास्थ्य चौकीको रुपमा स्तरउन्नती गरिनेछ।
- वडा नं. ६ मा रहने गरी स्वास्थ्य चौकी दर्ता गरी सञ्चालन गरिनेछ।
- वडा नं. ३ साँघु स्वास्थ्य चौकीको नयाँ भवन निर्माण गरिनेछ।
- साँघु आयुर्वेद औषधालयलाई आवश्यक सामग्री सहित व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ।

ग) युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति:

- विद्यालय स्तरबाट प्रतिभाशाली खेलाडी उत्पादन गर्न खेलकुद प्रशिक्षकको व्यवस्था गरिनेछ।
- गाउँपालिकाकै गौरवको आयोजना मदन भण्डारी-स्मृति रङ्गशालालाई सम्पन्न गर्न प्रदेश र संघीय सरकारसँग सहकार्यका लागि पहल गरिनेछ।
- सांस्कृतिक पर्वको रुपमा सञ्चालन गरिने शिवरात्री मेलामा खेलाईने खेलकुदलाई सहयोग गरिने छ।
- विद्यालयस्तर देखि नै उत्कृष्ट खेलाडी उत्पादनका लागि खेलकुद प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- प्रत्येक वडा तथा विद्यालयहरूमा आवश्यकता अनुसार खेलमैदान विस्तार गरिँदै लगिनेछ।
- राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ।

घ) लैङ्गिक समानता र समावेशीकरण सम्बन्धी नीति:

- लैङ्गिक विभेदलाई न्यूनीकरण गर्न गाउँपालिका भित्र रहेका महिला विकास तथा आमा समूह लक्षित वर्गको क्षमता अभिवृद्धि तथा सशक्तीकरण गर्न नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिमहरूको व्यवस्था गरिनेछ।
- महिलालाई आर्थिक क्रियाकलापमा सक्रिय बनाउन महिला उद्यमशीलता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- गाउँपालिका भित्रका परम्परागत पेशाको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा आधुनिकीकरणको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन गरिनेछ।
- जेष्ठ नागरिकसँग जनप्रतिनिधि अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- जेष्ठ नागरिकहरूको अनुगमन गरी हेरचाह गरिरहेको परिवारलाई सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- दलितहरूलाई आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक रुपमा सक्रिय बनाउन दलित लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

ड) बालबालिका सम्बन्धी नीति:

- गाउँपालिकाले २०८३ साल वैशाख भित्र बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा गर्न गरेको प्रतिवद्धतालाई पूरा गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विद्यालयहरूमा बालक्लव, वडास्तरमा बाल संञ्जाल र गाउँपालिकास्तरमा एक बाल क्लब संजाल गठन गरी समाजमा रहेका विकृतिहरू जस्तै: बालविवाह, लागुपदार्थ दुर्व्यशनी, बालश्रम शोषण, घरेलु हिंसा रोक्न तथा न्यूनीकरण गर्न वृहत अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- बेवारिसे बालबालिकाहरूको पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीतिको अवलम्बन गरिनेछ । साथै आपत्कालीन बाल उद्धारकोष स्थापना गरिनेछ ।

च) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति:

- मैवाखोला गाउँपालिकामा रहेका प्रत्येक नागरिकलाई विना भेदवाभ स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाईमा सहज र सुलभ पहुँचको अधिकार प्रत्याभूत गराई दीगो विकासको लक्ष्यलाई लक्षित गर्दै एक घर, एक धाराको नीति अन्तर्गत सबै नागरिकहरूको घर घरमा स्वच्छ खानेपानी व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- खानेपानी (ल्याव) परीक्षणको स्थापना गरी मैवाखोला गाउँपालिकाभित्र रहेका मुहानहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नुको साथै पानीको स्वच्छता प्रविधिको जडान गर्दै लगिनेछ ।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट सञ्चालित खानेपानी सम्बन्धी आयोजनाहरूलाई एकीकृत रूपमा सञ्चालन र नियमन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र सञ्चालित खानेपानी आयोजनाहरूको दीगो सञ्चालन र निरन्तरताका लागि सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका परम्परागत मुहान, पोखरी, कुवा, ढुङ्गेधाराहरूको संरक्षण गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका मुख्य मुख्य बजार, सार्वजनिक संस्था, स्वास्थ्य तथा विद्यालय क्षेत्रमा पहिचान भएका सड्ने, नसड्ने फोहोरमैला सङ्कलन गरी अलग/अलग व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकालाई स्वच्छ वातावरणमैत्री राख्न गाउँपालिका भित्रका मुख्य मुख्य बजार, सार्वजनिक क्षेत्र आदिबाट निस्किएका फोहोरमैलालाई व्यवस्थापन गर्न ल्याण्ड फिल्ड साइटको निर्माण गरिनेछ ।

छ) कला, भाषा, साहित्य र सम्पदा सम्बन्धी नीति:

- रैथाने कला, साहित्य, संस्कृति र भाषाको जगेर्ना संरक्षण, संवर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।

१. पूर्वाधार विकास तर्फः

क) सडक, पक्की पुल र झोलुङ्गे पुल सम्बन्धी नीति:

- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका रणनीतिक सडकहरूको मुख्य तथा सहायक सडकहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी आवश्यक मापदण्डका आधारमा गुरुयोजना तयार गरिनेछ ।
- गाउँपालिका केन्द्रबाट नजिकको कालोपत्रे सडकसम्म र गाउँपालिका केन्द्रदेखि सबै वडा केन्द्रसम्म जोडने सडकहरू साथै गाउँपालिकाबाट छनौट भएका गौरवका आयोजनाहरूको स्तरोन्नती कार्यलाई तिव्रता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको लाइफलाइनको रूपमा रहेको बसन्तपुर-गुफा-साँघु-दोभान वैकल्पिक सहायक लोकमार्गलाई केन्द्र र प्रदेश सरकारसँग साझेदारी गर्दै पर्यटकीय सडकको रूपमा विकास गरी स्तरोन्नतीको कार्यलाई अघि बढाइनेछ ।
- निर्माण सम्पन्न भएका पूर्वाधारहरूको उपयोग र दिगो व्यवस्थापन गर्न निरन्तर मर्मत संभार गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका केन्द्रबाट वडासम्म पुग्ने सडकहरूमा आगामी तिन वर्ष भित्र पुल तथा कल्भर्ट निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
- स्थानीय सडक ऐन बनाई सडकको क्षेत्राधिकार निर्धारण गरिनेछ ।
- नगर विकास कोषसँग साझेदारी गरी आर्थिक तथा भौतिक पूर्वाधार क्षेत्रका आयोजनाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- सडक बोर्ड नेपालसँग साझेदारी गरी पालिकाका मुख्य मुख्य सडकहरूको स्तरोन्नती गरिनेछ ।

ख) भवन तथा वस्ती विकास र सार्वजनिक निर्माण सम्बन्धी नीति:

- भूमिहीन दलित, सुकुम्बासि तथा अव्यवस्थित बसोबासीहरूलाई जग्गा उपलब्ध गराइनेछ ।
- गाउँपालिकाको प्रशासनीक भवन निर्माण कार्य यसै वर्ष प्रारम्भ गरिनेछ ।
- मैवाखोला गाउँपालिकामा खेलकुद प्रवर्द्धनका लागि कभर्डहलको निर्माण गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- मैवाखोला गाउँपालिका केन्द्र आसपासका क्षेत्रमा सार्वजनिक यातायातलाई व्यवस्थित गर्नको लागि बसपार्क निर्माण गर्न विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार पारिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तर उन्नती तथा आवश्यकताको आधारमा नयाँ भवन निर्माण गरिनेछ ।

- राष्ट्रिय भवन संहिता र मापदण्डलाई सार्वजनिक भवन निर्माणमा अनिवार्य गरिने छ भने निजी भवनहरूमा पनि मापदण्ड लागु गर्न प्रेरित गरिनेछ ।
- व्यवस्थित वस्ती विकास र नागरिकहरूलाई एकीकृत रूपमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउने उद्देश्यले मैवाखोला गाउँपालिकामा एकीकृत बस्ती विकासको लागि संभाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- मैवाखोला वार्ड नं. ५ र ६ को सुरक्षा व्यवस्थालाई मध्यनजर गर्दै वडा नं. ५ फाकुम्बामा प्रहरी चौकी स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।

ग) विद्युत तथा स्वच्छ उर्जा सम्बन्धी नीति:

- आगामी २ वर्ष भित्रमा गाउँपालिकाको सबै वडा केन्द्र सम्म विद्युत केन्द्रीय प्रसारण लाइन विस्तार गर्दै विद्युत उपभोगको मात्रा वृद्धि गरी स्वच्छ वातावरण कायम गरिनेछ ।
- नवीकरणीय उर्जा प्रवर्द्धन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

घ) सूचना तथा सञ्चार विकास सम्बन्धी नीति:

- सञ्चार तथा सूचना प्रविधि प्रयोगमा आम नागरिकको पहुँच वृद्धि गर्न मैवाखोला गाउँपालिकामा फोरजी सर्भिसयुक्त वि.टि.एस टावर निर्माण गरिनेछ । साथै इन्टरनेट पहुँचको सुनिश्चितता गर्न गाउँपालिकाले छुट्टै कोर प्रणाली स्थापना गर्नेछ ।

२. आर्थिक विकास तर्फ:

गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिको निम्ति “आर्थिक विकासको आधार: व्यवसायिक कृषि, उद्योग, पर्यटन र रोजगार”को आवधारणा अनुसारका कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।

क) कृषि विकास सम्बन्धी नीति:

- कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी पालिकालाई क्रमशः आत्मनिर्भर बनाउँदै लगिनेछ । उत्पादनको आधारमा कृषकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ, जसमा रैथाने बालीलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ र कृषि क्षेत्रमा देखापरेका समस्याहरूको समाधान गर्न अनुसन्धानकर्तालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- कृषि उपज संङ्कलन केन्द्रको निर्माण तथा शीत भण्डार निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- कृषिमा अर्गानिक गाउँपालिकाको आधार तयार पार्न रासायनिक मल तथा विषादीको प्रयोग क्रमशः न्यूनीकरण गर्दै लगिनेछ । जैविक तथा कम्पोष्ट मल र जैविक विषादी तयार पार्न तालिमको व्यवस्था गरिनेछ साथै जैविक विषादीको प्रयोगबाट रोग किरा नियन्त्रण गर्न किसानलाई जैविक विषादी वितरण गरिनेछ ।

- कृषकको जीवनस्तर सुधार गर्न कृषकद्वारा उत्पादित वस्तुको विविधीकरण गर्न तालिमको व्यवस्था गरिनेछ साथै लागत साझेदारीमा आवश्यक उपकरण वितरण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको विभिन्न क्षेत्रमा फलफूल, तरकारी तथा नगदेबालीको सम्भाव्यता अध्ययन गरी उपयुक्त क्षेत्रमा बाली प्रवर्द्धन तथा पकेट विकास कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- तापक्रम, हावापानी, भूगोल र प्रकृति अनुसारका बाली छनौट गरी कृषकको आयस्तर वृद्धि गर्नको लागि माटो परीक्षण गर्न आवश्यक उपकरणको व्यवस्था गरी कृषकलाई आवश्यक आधारभूत ज्ञान, सीप तथा तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- उन्नत घाँसको विरूवा तथा फलफूलको विरूवा उत्पादन गर्न स्थापित नर्सरीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- खाद्य तथा पोषणमैत्री गाउँपालिका निर्माणको लागि कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- खेती योग्य बाँझो जमिनमा युवा लक्षित सामूहिक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ साथै कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न आवश्यक जमिनको चक्लाबन्दीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- साँघु पाटीमा पाक्षिक रुपमा लाम्ने नरहाट बजारलाई साप्ताहिक कृषि हाटको रुपमा विकास गरिनेछ ।

ख) पशुपंक्षी विकास सम्बन्धी नीति:

- व्यवसायिक दुग्ध, मासु तथा अण्डा उत्पादनलाई जोड दिँदै गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाई निर्यातको स्तरमा पुर्याउन कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- पशुपंक्षीमा लाग्न सक्ने विभिन्न किसिमका रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि आवश्यक खोप तथा औषधीको व्यवस्था गर्न बजेटको विनियोजन गरिनेछ ।
- किसानहरुलाई पशुपालनमा प्राविधिक सेवा प्रवाह गर्ने उद्देश्यले वडाहरुमा सञ्चालित पशु सेवा केन्द्रहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- उन्नत घाँसको विरूवा उत्पादन तथा पशुपालन सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरी पोषिलो आहारा प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन पालिका स्तरीय नर्सरीको स्थापना गरिनेछ ।
- माछापालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत प्राकृतिक तथा कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

ग) सिँचाई सम्बन्धी नीति:

- खाद्यान्न तथा नगदे बालीको उत्पादकत्व वृद्धिको लागि आकाशे पानीको निर्भरतालाई शून्यमा झारी खेती योग्य जमिनहरुको वर्गीकरण गरी यस आर्थिक वर्षमा कम्तीमा १५० हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाई

सुविधा पुर्याइनेछ । साथै पुराना सिंचाई आयोजनाहरूको अवस्था मूल्याङ्कन गरी मर्मत संभार गरिनेछ ।

- गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेको सुख्खा क्षेत्रहरू पहिचान गरी आकाशे पानी सङ्कलन तथा प्लास्टिक पोखरी बनाउन अध्ययन गरिनेछ ।
- कृषि उपजको बढी सम्भावना भएका पकेट क्षेत्रमा प्राथमिकताका साथ सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराइनेछ ।

घ) श्रम तथा रोजगार सम्बन्धी नीति:

- युवाहरूलाई स्वरोजगार बनाउने उद्देश्यले सिप, प्रविधि र तिब्र इच्छा भएका व्यवसायिक युवाहरूलाई लक्षित गरी सहूलियत ब्याजदरमा ऋण पूँजी उपलब्ध गराउनका लागि छुट्टै कोष स्थापना गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका वेरोजगार व्यक्तिहरूको तथ्यांक सङ्कलन गरी रोजगार सिर्जना गर्ने उद्देश्यले अध्यक्ष रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका वेरोजगार श्रमिकहरूलाई स्वरोजगार तथा व्यवसायिक बनाउन विभिन्न प्रकारका सिप विकास तालिमहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सर्वाङ्गीण विकास र रोजगारी सिर्जना गर्नको लागि सार्वजनिक साझेदारी नीति बनाई लगानी मैत्री वातावरण तयार गरिनेछ ।

ङ) पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति:

- लोपोन्मुख रेडपाण्डालाई संरक्षण गर्नको लागि विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी अध्ययन तथा सर्वेक्षण गरी तिनको संरक्षण गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा पहिचान भइसकेको र पर्यटन गुर्योजनामा समेटिएका प्राकृतिक पूर्वाधारहरूलाई सौन्दर्यकरण गरिनेछ ।
- मिल्के जलजलेस्थित झ्याउपोखरी क्षेत्रमा निर्माणाधीन गुराँस पार्कले ओगटेको करिब २० हेक्टर क्षेत्रफलको जग्गा गाउँपालिकाको नाममा स्वामित्व ग्रहण गरी उक्त पार्कलाई गाउँपालिकाको आय श्रोतको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण रहेको स्थान मैवाखोला गाउँपालिकाको झ्याउपोखरी-मिल्के-गोरुजुरे-सभापोखरी देखि वसाङ्लुङ हुँदै सिन्धोलुङ झरना सम्म आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई आकर्षण गर्नको लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग सहकार्य गरी व्यवस्थित पदमार्गको विकास गर्दै लगिनेछ ।
- मैवाखोला गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको प्रचार प्रसार तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

च) उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी नीति:

- स्थानीय स्रोत साधन तथा कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगहरूको प्रवर्द्धन एवं सो विकासलाई प्रोत्साहित गरी लघु, घरेलु तथा साना उद्योग व्यवसायमा स्थानीय समुदायलाई आकर्षित गर्दै आर्थिक विकास तथा रोजगारीको सृजना गरिनेछ ।
- लघु उद्यम व्यवसायलाई तिब्रता दिन आवश्यक नीतिगत र संस्थागत सुधार गरिनेछ ।
- व्यवसायिक सम्भाव्यता भएका क्षेत्र र स्थानीय स्रोत साधनको विस्तृत अध्ययन अनुसन्धान गरिनेछ ।
- लघु उद्यमशीलताको माध्यमबाट दलित, महिला, जनजाति, अपाङ्ग र विपन्न वर्गलाई स्वरोजगार र व्यवसायिक बनाउँदै लगिनेछ ।
- नवप्रवर्तनमा आधारित उद्यम व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न युवा उद्यमशीलता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवाहरूलाई उद्यम व्यवसाय सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरी आवश्यक प्राविधिक, व्यवसायिक सिप र विभिन्न क्षेत्रमा सहयोग गरिनेछ ।
- उद्यमशीलता तालिम प्राप्त उद्यमीहरूलाई व्यवसाय फर्म दर्ता गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- उद्यमीहरूको लागि विषयगत निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- उत्पादित वस्तुहरूको बजारीकरण गर्न सहयोग गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रको औद्योगिक विकास र रोजगारी सिर्जना गर्न एक औद्योगिक ग्रामको लागि संभाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- भइरहेको लघु उद्यमी समूहहरूलाई एकीकृत गरी एक लघु उद्यम सहकारी स्थापना गरिनेछ ।
- पुराना उद्यमीहरूको आवश्यकता पहिचान गरी एड्भान्स सिप तालिम सञ्चालन तथा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

छ) सहकारी सम्बन्धी नीति:

- सहकारी संस्थामा कार्यरत जनशक्तिलाई क्षमता विकास तालिम तथा सहकारी शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सहकारी संस्थाहरूको प्रभावकारी नियमन तथा नियन्त्रण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका सहकारी संस्थाहरूको अनुगमन गरी निश्क्रिय अवस्थामा रहेका सहकारी संस्थाहरूलाई खारेज गर्ने तथा गाभ्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सहकारी संस्थाहरूलाई उत्पादन मुलक क्षेत्रमा विकास गरिनेछ ।

३. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:

क) वन तथा जैविक विविधता सम्बन्धी नीति:

- दुर्लभ र लोपोन्मुख वन्यजन्तुको संरक्षणको लागि अनुसन्धान गरी तथ्याङ्क संकलन गरिनेछ ।
- वातावरणलाई स्वच्छ र वातावरण मैत्री कायम गर्नका लागि खुला क्षेत्रहरु पहिचान गरी अनुकूल प्रजातिका फलफूल तथा विरुवाहरुको वृक्षारोपण गरी आय आर्जनमा वृद्धि गरिनेछ ।
- लोपोन्मुख रैथाने प्रजातिका बोटविरुवाहरुको अभिलेखीकरण गर्दै वन जङ्गलमा मिचाहा प्रजातिका बोट तथा बुट्यानहरुलाई नष्ट गरी वृक्षारोपण गरिनेछ ।

ख) वातावरण तथा स्वच्छता सम्बन्धी नीति:

- बढ्दो जलवायु परिवर्तनलाई न्यूनीकरण गर्न वातावरण संरक्षणका लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- स्थानीय वातावरण सम्बन्धी नीति बनाई वातावरण मैत्री वडा र वातावरण मैत्री गाउँपालिका घोषणाको लागि आधार तयार गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको मुख्य सडकहरुमा हरियाली क्षेत्र विस्तार गर्न वृक्षारोपण गरिनेछ ।
- परम्परागत खाना पकाउने उर्जा प्रणालीलाई क्रमशः घटाउँदै वैकल्पिक उर्जा प्रणालीलाई प्रोत्साहन गर्दै लगिनेछ ।
- प्लाष्टिक तथा प्लाष्टिक जन्य सामग्रीहरु जलाउने र प्रयोग गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्न आवश्यक नीति तथा मापदण्ड निर्माण गरी लागु गरिनेछ ।

ग) भू-तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:

- गाउँपालिका अन्तर्गतका जमिनहरुको वर्गीकरण गर्न भू-उपयोग नीति तयार गरिनेछ ।
- मैवाखोला गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका तालतलैया, झरना, पोखरीहरुको लगत संङ्कलन गरी प्राथमिकताको आधारमा संरक्षण गरिनेछ ।
- वातावरणमैत्री बाल उद्यानहरुको विकास गर्दै लगिनेछ ।
- वन जङ्गल, प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण र प्रवर्द्धनको लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (Initial Environment Examination) सम्बन्धी स्थानीय कार्यविधि निर्माण गरिनेछ ।

घ) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:

- विपद्को ऐतिहासिक समय रेखाको आधारमा विपद् पूर्व तयारी, जोखिम न्यूनीकरण र जोखिम आंकलनको लागि परिणाममुखी कार्यक्रम गर्दै लगिनेछ ।

- जलवायु परिवर्तनको कारण कृषि उत्पादनमा हुने असर र क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्नको लागि ऐतिहासिक बालीपात्रोलाई आधार बनाएर समय अनुकूल बाली लगाउन जनचेतना अभिवृद्धि गरी त्यस प्रकारका पूर्वाधारहरु निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- विपद प्रतिकार्य योजना तयार गरी, हाल सञ्चालनमा रहेको आपतकालीन सेवा सञ्चालन केन्द्रलाई अझ व्यवस्थित गरिनेछ र विपद्को समयमा उद्धार कार्यमा प्रयोग गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको जोखिम संवेदनशील भू-उपयोग योजना र जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तयार गरिनेछ।
- बाँझो रहेका निजी तथा पर्तिजग्गा, बाढी पहिरोग्रस्त, भिरालो जमिनमा बहुलाभदायक प्रजातिका विरुवाहरु रोपिनेछ । यसका लागि सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।

४. सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ:

गाउँपालिकामा सुशासन कायम गर्न "नतिजामुखी प्रशासन: विकास, समृद्धि र सुशासन" अवधारणा अनुसार कार्य गरिनेछ ।

क) संस्थागत तथा मानव संशाधन विकास सम्बन्धी नीति:

- गाउँपालिकाको आफ्नै बहुउद्देशीय प्रशासनिक भवन मार्फत सरल, सहज तथा पहुँच योग्य सेवाप्रवाहको उपलब्धतालाई कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- कार्यालय व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण कार्यलाई वैज्ञानिक व्यवस्थित तथा सूचना प्रविधि मैत्री बनाउँदै लगिनेछ ।
- गाउँसभाबाट स्वीकृत संगठन संरचना तथा दरवन्दी लागु गरी दरवन्दी अनुसारका प्रत्येक कर्मचारीहरुको कार्यविवरण तयार गरी लागू गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका प्रत्येक वडाबाट भएको विकास निर्माण, सेवा प्रवाह, राजश्व संङ्कलन र कार्यसम्पादनका समेतका आधारमा उत्कृष्ट वडालाई पुरस्कार स्वरुप थप अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
- नेपाल सरकारले जेष्ठ नागरिकलाई उपलब्ध गराउने सामाजिक सुरक्षा भत्ता वडा/वडा मार्फत वितरण गरिने प्रणालीलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरुको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।
- अनुभव साटासाट तथा सिकाई आदान प्रदान गर्न अन्तरपालिका समन्वय, सहकार्य तथा अवलोकन भ्रमण गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

- कर्मचारीहरूलाई कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा प्रोत्साहन तथा दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।

ख) सुशासन तथा पारदर्शिता सम्बन्धी नीति:

- गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहलाई थप जनउत्तरदायी, जवाफदेही र पारदर्शी बनाउँदै स्रोत साधनको समुचित प्रयोगमा आर्थिक अनुशासन कायम गरिनेछ ।
- सबै वडा कार्यालयमा स्थापना भएका मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई सशक्तीकरण गरी मेलमिलाप हुने प्रकृतिका विवादहरू वडा स्तरमै निरुपण गरिने कानूनी व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- न्यायिक समितिलाई थप व्यवस्थित गरी कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।
- जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको आचार संहिता निर्माण गरी प्रभावकारी रूपमा पालना गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई थप सहज, सरल तथा एकरूपता ल्याउन आवश्यक पर्ने ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड, नीति तथा आदेशहरू आवश्यकता अनुसार निर्माण गरी स्थानीय राजपत्र मार्फत प्रकाशन गरिनेछ ।
- आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने कार्यलाई थप वैज्ञानिक रूपले लागु गरिनेछ ।
- गाउँकार्यपालिकाको काम छिटो, छरितो चुस्तदुरुस्त र व्यवस्थित गर्न विभिन्न विषयगत समितिहरूलाई थप सशक्त बनाउँदै लगिनेछ ।
- मैवाखोला गाउँपालिका र मेरिङदेन गाउँपालिकाको सिमानामा रहेको सिन्धोलुङ झर्नाको सिमा विवादलाई टुङ्गो लगाइनेछ ।
- वडा नं. ५ र ६ को सिमा विवादलाई आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी टुङ्गो लगाइनेछ ।

ग) वित्तीय स्रोत परिचालन सम्बन्धी नीति:

- करदाताहरूलाई कर प्रणालीमा स्वेच्छिक रूपमा सहभागी गराउँदै समग्र राजश्व प्रशासनलाई करदातामैत्री बनाइनेछ । करदाताहरूको सहजताका लागि कर संङ्कलन प्रणाली प्रविधिमैत्री बनाइदै लगिनेछ ।
- गाउँपालिकाका सम्पूर्ण करदाताहरूको अनुगमन तथा तथ्याङ्क संकलन गरी अभिलेख अध्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- श्रोत परिचालनका लागि सरोकारवालाहरु, संघसंस्थाहरु तथा अन्तर स्थानीय तह बीच सहकार्य गरी सामूहिक प्रयासको थालनी गरिनेछ ।
- आन्तरिक आयलाई वृद्धि गर्न तुलनात्मक लाभको क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- प्रगतिशील कर प्रणालीलाई लागु गर्दै करदातालाई स्वेच्छिक सहभागिता गराउने वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।

घ) योजना व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:

- प्रभावकारी योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनको लागि विषयक्षेत्र अनुसारका दीर्घकालीन गुरुयोजनाहरु क्रमशः निर्माण गरिनेछ ।
- योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा सरोकारवालाहरुको अर्थपूर्ण सहभागितालाई जोड दिइनेछ ।
- ठूला आयोजनाहरुको तेस्रो पक्षबाट अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- आवधिक विकास योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचनाको प्रभावकारिताको निरन्तर मूल्याङ्कन गरिदै लगिनेछ ।
- निर्माण भएका आयोजनाहरुको दिगो उपयोग गर्ने उद्देश्यले र मर्मत संहारका लागि छुट्टै कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
- आयोजना अनुगमनलाई थप प्रभावकारी तथा व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- निर्माणाधीन तथा निर्माण भइसकेका भौतिक पूर्वाधारजन्य योजनाहरुलाई बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री, लैङ्गिकमैत्री तथा ज्येष्ठ नागरिकमैत्री योजनामा रुपान्तरण गर्दै लगिनेछ ।
- वित्तीय तथा आर्थिक सुशासन कायम गर्दै जवाफदेहिता, पारदर्शिता र प्रतिस्पर्धात्मक बनाउनका लागि यस गा.पा. बाट सञ्चालित योजनाहरुलाई ई-विडिड प्रणाली मार्फत ठेक्का आव्हान गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- अधुरा आयोजनाहरुलाई सम्पन्न गर्दै लगिनेछ ।

आदरणीय गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

अन्त्यमा, यस नीति तथा कार्यक्रमलाई अक्षरस कार्यान्वयन गर्न सकेको खण्डमा गाउँपालिकालाई उच्च हिमाली जिल्लाको सुखी, समृद्ध, सम्मुनत र नमुना गाउँपालिकाको रूपमा विकास गराउन सकिने प्रशस्त सम्भावना रहेको जानकारी गराउँदछु । यस १३ औँ गाउँ सभामा सहभागी उपाध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, सम्पूर्ण वडा अध्यक्ष एवम् कार्यापालिका सदस्यज्यूहरू, सभाका सदस्यज्यूहरू, नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा खटिनु भएका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, र महत्वपूर्ण सुझाव प्रदान गर्नुहुने सबै राजनैतिक पार्टी, निजी, सहकारी र सामुदायिक क्षेत्र, किसान तथा श्रमिक वर्ग, नागरिक समाज, विकास साझेदार, व्यवसायी, सञ्चारकर्मीहरू लगायत सबै सरोकारवालाहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

विजय प्रकाश वनेम

अध्यक्ष

मैवाखोला गाउँपालिका

२०८०/०२/२८